

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

Wydział Architektury

ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań, tel. +48 61 665 3301, fax +48 61 665 3300

e-mail: office_darf@put.poznan.pl, www.architektura.put.poznan.pl

KARTA OPISU MODUŁU ZAJĘĆ

Nazwa modułu/przedmiotu		Kod	
PLANOWANIE PRZESTRZENNE		A_S_2.2_015	
Kierunek studiów	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny)	Rok / Semestr	
ARCHITEKTURA	ogólnoakademicki	I/2	
Specjalność	Przedmiot oferowany w języku:	Kurs (obligatoryjny/obieralny)	
-	polskim/angielskim	obligatoryjny – wykład obieralny – projekt	
Godziny		Liczba punktów	
Wykłady: 30 Ćwiczenia: - Laboratoria: - Projekty / seminaria: 30		1+3=4	
Stopień studiów:	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna)	Obszar(y) kształcenia	Podział ECTS (liczba i %)
II	STACJONARNE	NAUKI TECHNICZNE	4 (100%)
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny)		(ogólnouczelniany, z innego kierunku)	
kierunkowy		ogólnouczelniany	
Odpowiedzialny za przedmiot:		Wykładowca:	
dr hab. inż. arch. Robert Ast		dr inż. arch. Bartosz Kaźmierczak	
e-mail: robert.ast@put.poznan.pl		e-mail: bartosz.kazmierczak@put.poznan.pl	
Wydział Architektury			
ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań			
tel. 61 665 32 70			
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:			
1	Wiedza:	-student ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu projektowania urbanistycznego i planowania przestrzennego, -student ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu planowania przestrzennego, -student ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań planowania przestrzennego	
2	Umiejętności:	-student potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych, właściwie dobranych źródeł, potrafi integrować informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie, -student potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania planistyczne w skali gminy, -student potrafi ocenić zawartość części pisemnej i graficznej Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	
3	Kompetencje społeczne	-potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, -prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy w zakresie różnych sytuacji przestrzennych w skali architektonicznej i urbanistycznej	
Cel przedmiotu:			
Przedmiot służy promowaniu wiedzy z planowania przestrzennego i zastosowania jej przez samorządy lokalne. Celem jest zrozumienie procesów organizacyjnych zachodzących podczas przystępowania do realizacji planu oraz podczas uchwalania MPZP. Poznanie i nabycia umiejętności w zakresie praktycznego zastosowania różnorodnych czynników planistycznych i procesów związanych z opracowywaniem MPZP - Miejscowego Planu			

Zagospodarowania Przestrzennego. Implementacja wiedzy teoretycznej następuje podczas ćwiczeń praktycznych.

- Przedmiot służy promowaniu wiedzy, zrozumienia i nabycia umiejętności w zakresie praktycznego zastosowania różnorodnych czynników i procesów związanych z opracowywaniem MPZP - Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.
- Ćwiczenia mają za zadanie sprowokować studentów do wykorzystania teoretycznych informacji z wykładów i odniesienia ich do konkretnej sytuacji przestrzennej, wymagającej indywidualnego potraktowania.
- Studenci przypatrują się, jakie skutki przestrzenne - pozytywne i negatywne, przynoszą określone decyzje projektowe i jakie jest ich oddziaływanie na rozwój przestrzenny. Opracowują plany alternatywne i uczą się dokonywać wyborów, poszukując rozwiązań optymalnych dla rozwoju miasta.

Nadrzędnym założeniem kursu jest przedstawienie studentom podstawowych założeń Planu Miejscowego, technik tworzenia dyrektyw służących rozwojowi przestrzennemu oraz wpływu wielu czynników na rozwój miasta, takich jak: komunikacja, industrializacja, mieszkalnictwo, a także aspekty socjalne i kulturowe.

Efekty kształcenia

Wiedza:

Efekty kierunkowe		student, który zaliczył przedmiot,	Odniesienie do obszarowych efektów kształcenia
W01	A2_W03	ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, historycznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej oraz ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania jakością, w tym zarządzania rozwojem zrównoważonym sieci osiedleńczej oraz kształtowania środowiska człowieka z uwzględnieniem relacji zachodzących między ludźmi a obiektami architektonicznymi i otaczającą przestrzenią	P7S_WG
W02	A2_W13	ma wiedzę w zakresie architektury pasywnej i energooszczędności w projektowaniu architektonicznym i urbanistycznym	P7S_WG
W03	A2_W15	zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu złożonych zadań inżynierskich z zakresu urbanistyki i planowania przestrzennego	P7S_WG
W04	A2_W17	ma szczegółową wiedzę związaną z projektowaniem urbanistycznym oraz planowaniem przestrzennym	P7S_WG

Umiejętności:

U01	A2_U01	potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł, polsko- i angielskojęzycznych, potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie	P7S_UW
U02	A2_U14	potrafi zaproponować ulepszenia istniejących rozwiązań przestrzennych w skali architektonicznej, urbanistycznej i regionalnej	P7S_UW
U03	A2_U15	potrafi dokonać identyfikacji istniejących zasobów funkcjonalno-przestrzennych, dokonać ich ewaluacji oraz sformułować odpowiednie wnioski dotyczące możliwych przekształceń z zakresu złożonych, w tym nietypowych, zadań przestrzennych w skali architektonicznej i urbanistycznej	P7S_UW
U04	A2_U16	potrafi ocenić przydatność oraz zastosować metody i narzędzia służące do rozwiązania złożonych zadań projektowych w urbanistyce i planowaniu przestrzennym, uwzględnia ich aspekty środowiskowe, a także potrafi, dostrzegając ograniczenia stosowanych metod i narzędzi, zaproponować nowe, koncepcyjne	P7S_UW

Kompetencje społeczne:

K01	A2_K01	potrafi pracować nad wyznaczonym wielowątkowym zadaniem w sposób odpowiedzialny, samodzielnie i w zespole	-
K02	A2_K05	ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	-
K03	A2_K07	potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; ma świadomość ważności zachowania się w sposób profesjonalny	

Metody kształcenia

1. wykład / wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia / metoda ćwiczeniowa (ćwiczebna) oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy (film, fotografie, materiały archiwalne, teksty źródłowe, dokumenty, roczniki statystyczne, mapy, Internet itp.) / metoda projektu / studium przypadku (studium przykładowe) / klasyczna metoda problemowa.
3. eLearning Moodle (system wspomaganie procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia

<p>1. Wykład: Kolokwium oraz elaborat tekstowy – format A4.</p>
<p>2. Ćwiczenia: Ocena formująca: 2 lub 3 przeglądy zaawansowania prac i/lub obrona na forum grupy. Przeglądy cząstkowe sprawdzają stopień zaawansowania pracy studenta – pozytywne oceny z przeglądów są niezbędne do zaliczenia przedmiotu. Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0</p>
<p>Ocena podsumowująca: Ostateczna ocena jest sumą ocen z przeglądów, wartości merytorycznej i graficznej projektu i aktywności podczas zajęć; końcowy przegląd na ostatnich zajęciach – wystawa projektów i prezentacja rozwiązań projektowych na forum grupy. Forma oddania projektu plansze: A3,A2, B2 oraz płyta CD z zapisem projektu (format jpg.) Aby uzyskać ocenę pozytywną z przedmiotu: - praca projektowa musi zostać wykonana zgodnie z w/w zakresem opracowania - ilość nieobecności w ciągu semestru nie może przekraczać 30% - należy uzyskać oceny pozytywne ze wszystkich 3 przeglądów - praca projektowa musi być opracowana graficznie w sposób czytelny, estetyczny i nowatorski Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0</p>
Treści programowe
<p>Wykład: Pojęcia: planowanie przestrzenne, planowanie regionalne, urbanizacja, urbanistyka, ruralistyka Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju regionów i miast Urbanistyka współczesna w Polsce w aspekcie skuteczności wykonywania MPZP Rozwój myśli urbanistycznej Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Organizacja planowania przestrzennego w Polsce i na Świecie. Kompozycja współczesna regionu, dzielnic, miasta. Organizacja planowania przestrzennego w krajach Unii Europejskiej Rozwój sieci osadniczej. Przeobrażenia prawa o zagospodarowaniu przestrzennym Przeobrażenia przestrzenne miast i obrzeży Przykłady rozwiązań planistyczno – projektowych System informacji przestrzennej Podsumowanie aktualnej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu planowania przestrzennego</p> <p>Ćwiczenia: ETAP 1 Odniesienie do wytycznych Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta. Wyznaczenie obszarów do objęcia MPZP ze wskazaniem podstawy prawnej i wyznaczenie granic ich zasięgu według kategoryzacji: -Obszary obowiązkowego sporządzenia MPZP, -Obszary realizacji celów publicznych, -Obszary aktywizacji funkcji usługowych, publicznych i komercyjnych, -Obszary strategiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta.</p> <p>ETAP 2 Raport i analiza istniejących zasobów obszaru wyznaczonego do objęcia Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Sformułowanie wniosków – wytycznych i założeń do koncepcji Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. <ul style="list-style-type: none"> ▪ raport powinien zawierać krótki opis (A4) dotyczący charakterystyki i specyfiki wybranego miejsca, dokumentację fotograficzną i rysunkową (dotyczącą zabudowy, walorów przyrodniczych, genius loci, stanu zachowania); ▪ analiza funkcjonalno- przestrzenna obszaru wyznaczonego do objęcia planem miejscowym w skali 1: 1000. </p> <p>ETAP 3 Projekt: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Opracowanie części graficznej w skali 1:1000 (ewentualnie 1:2000 lub 1:500)Wykonanie koncepcji planu, w szczególności uwzględniającej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ granice obszaru objętego projektem planu miejscowego, ▪ powiązania komunikacyjne obszaru objętego projektem planu miejscowego z otoczeniem, ▪ powiązania funkcjonalne obszaru objętego projektem planu miejscowego z otoczeniem. </p> <p>Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego musi zawierać następujące elementy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrys ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z oznaczeniem granic </p>

obszaru objętego projektem planu miejscowego,

- określenie zakresu tekstu i rysunku planu miejscowego zapis – oznaczenia liczbowe, literowe i liniowej
- granice administracyjne;
- granice terenów zamkniętych oraz granice ich stref ochronnych;
- granice i oznaczenia obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania oraz ich oznaczenia;

linie zabudowy oraz oznaczenia elementów zagospodarowania przestrzennego terenu.

Sformułowanie opisu do planu miejscowego zawierającego:

1. ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów z określeniem przeznaczenia poszczególnych terenów lub zasad ich zagospodarowania, a także symbol literowy i numer wyróżniający go spośród innych terenów;
2. ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego z określeniem cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ochrony; określenie cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ukształtowania lub rewaloryzacji, oraz określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
3. ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów,
4. ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej z określeniem obiektów i terenów chronionych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
5. ustalenia dotyczące wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych ze szczególnym uwzględnieniem zasad umieszczania w przestrzeni publicznej obiektów małej architektury, nośników reklamowych, tymczasowych obiektów usługowo-handlowych, urządzeń technicznych i zieleni, w tym określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
6. ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu a w szczególności określenie linii zabudowy, wielkości powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki lub terenu, w tym udziału powierzchni biologicznie czynnej, a także gabarytów i wysokości projektowanej zabudowy oraz geometrii dachu;
7. ustalenia dotyczące granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów;
8. ustalenia dotyczące szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości z określeniem parametrów działek uzyskiwanych w wyniku scalania i podziału nieruchomości, w szczególności minimalnych lub maksymalnych szerokości frontów działek, ich powierzchni oraz określenie kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego;
9. ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
10. ustalenia dotyczące obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, a także obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, powinny zawierać opis planowanych działań, określenie oczekiwanych rezultatów, w tym dotyczących parametrów zabudowy lub infrastruktury, oraz nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wynikające z przyjętych celów;
11. ustalenia dotyczące terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów służących organizacji imprez masowych powinny zawierać określenie zasad wyposażania tych terenów w urządzenia techniczne i budowlane oraz nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

ETAP 4

Analiza istniejącej zabudowy oraz przestrzenna koncepcja zabudowy projektowanej na obszarze wyznaczonym do objęcia MPZP.

Wykonanie w formie graficznej i opisowej zestawienia form typowych dla zabudowy opracowywanego obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem takich parametrów, jak: wysokość, kolorystyka, materiały elewacyjne, pokrycie i geometria dachu, podziały fasad itp. Wykonanie w formie graficznej, przestrzennego modelu zabudowy.

Literatura podstawowa:

- Ast R.: Kształtowanie regionów i miast. Wyd.PP. Poznań 2001
- Chmielewski J.M., *Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast*, Warszawa 2001
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
- *Urbanistyka w działaniu. Teoria i praktyka. Materiały II Kongresu Urbanistyki Polskiej*, red. T.Ossowicz, T. Zipsler, Warszawa 2006
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i nowelizacje.
- E-skrypt dla przedmiotu „Teoria planowania przestrzennego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego” (w opracowaniu).

Literatura uzupełniająca:

- Ast R., *Architektura w procesie inwestycyjnym*, Poznań 1997
- Brzeski W., *W kierunku miasta zwarteo [w:] Zwarta przebudowa polskich miast? Zarządzanie rozwojem miasta poprzez strategiczne gospodarowanie terenami*, Zeszyty KIN, Kraków 2000
- Cichy- Pazder E., *Humanistyczne podstawy kompozycji miast*, Kraków 1998
- Gehl J., Gemzøe, *New City Spaces*, Copenhagen 2003
- *Odnowa miast. Doświadczenia brytyjskie i francuskie oraz wybrane materiały urzędu mieszkalnictwa i rozwoju miast*, IGPIK o/Kraków, Kraków 2000
- *Podręcznik rewitalizacji. Zasady, procedury i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji*, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Warszawa 2003

Rewitalizacja miast w Polsce. Pierwsze doświadczenia, red. P.Lorens, Biblioteka Urbanisty t.10, Warszawa 2007

Obciążenie pracą studenta

forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	123	4
Zajęcia wymagające indywidualnego kontaktu z nauczycielem	63	2
Zajęcia o charakterze praktycznym	75	2

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

forma aktywności	liczba godzin
udział w wykładach	30 h
udział w ćwiczeniach/ laboratoriach (projektach)	30 h
przygotowanie do ćwiczeń/ laboratoriów	15 x 3 h = 45 h
przygotowanie do kolokwium/przeglądu zaliczeniowego	15 h
udział w konsultacjach związanych z realizacją procesu kształcenia	3 x 1 h = 3 h
przygotowanie do egzaminu	0 h
obecność na egzaminie	0 h

Łączny nakład pracy studenta: **4 ECTS**

123 h

W ramach tak określonego nakładu pracy studenta:

- zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:
30h + 30h + 3h = **63h** **2 ECTS**